

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: VIIIУ- 534/2011
_____ 2012. године
Београд

Уставни суд у саставу: председник др Драгиша Б. Слијепчевић и судије др Оливера Вучић, Братислав Ђокић, Весна Илић Прелић, др Горан Илић, др Агнеш Картаг Одри, Катарина Манојловић Андрић, мр Милан Марковић, др Боса Ненадић, Милан Станић, др Драган Стојановић, Сабахудин Тахировић и Предраг Ћетковић, у поступку по жалби Зорана Јовановића из Зајечара и жалбама Ане Кочиш Сирке Мак из Сенте, Срећка Радивојевића из Смедеревске Паланке, Радована Мердовића из Мајданпека, Јеле Мијатовић из Шида, Јовице Илића из Ћуприје, Марине Живковић из Пирота, Рајка Фуштара из Крагујевца, Радованке Карличич из Краљева, Јовице Арсенијевића из Параћина, Данице Аврамовић из Ниша, Тамаре Брешковић Станишљевић из Београда, Светлане Вармеђа из Шида, Селене Филиповић из Косјерића, Анке Трбић из Бачинаца, Миленка Тодоровића из Смедерева, Слађане Старчевић из Сремске Митровице, Милана Беговића из Ивањице, Бранимира Станковића из Лесковца, Споменке Јовановић из Краљева, Радинке Зрнић из Ужица, Верице Арсић из Крушевца, Татјане Ћирић из Ниша, Милана Миљковића из Ниша, Љубише Радуловића са Златибора, Злате Радисављевић из Зајечара, Смиље Сарић Радин из Кикинде, Данијеле Миленковић из Бора, Зорана Ћосића из Новог Београда, Иштвана Рипсона из Мужље, Весне Максимовић из Бора, Градимира Николића из Ниша, Љиљане Смиљанић из Вршца, Момчила Минића из Новог Пазара, Ксеније Џомбић из Ниша, Ружице Николић из Старих Бановаца, Андрије Вуковића из Аранђеловца, Јасмине Штулић из Ваљева, Зорице Стојадиновић из Пожаревца, Сање Муњић из Крагујевца, Росе Мазић из Ваљева, Предрага Колаковића из Јагодине, Оливере Андрејевић из Лесковца, Будимира Лакићевића из Бајине Баште, Милке Џоковић из Ваљева, Миланке Стојановић из Петровца на Млави, Мирољуба Живановића из Крњева, Јасмине Митровић из Власотинца, Биљане Спајић из Руме, Дивне Стошић из Крушевца, Славише Младеновића из Великог Војиловца, Стојила Станковића из Владичиног Хана, Драгане Вићентић из Београда, Милоша Младеновића из Рашке, Дејана Добросављевића из Београда, Драгољуба Лазаревића из Жагубице, Драгана Лалића из Сремске Митровице, Драгане Токић из Крушевца, Зорана Палочевића из Смедерева, Милене Марковић из Тополе, Бранимира Јеремића из Јагодине, Мирјане Лазаревић из Панчева, Горана Деспотовића из Врања, Слађане Јовановић из Шапца, Драгана Јовановића из Параћина, Марине Дацијар из Београда, Гордане Ђурић из Прокупља, Јадранке Трифковић Станић из Зрењанина, Љубинке Митровић из Ниша, Софије Живковић из Руме, Зорана

Оливерића из Свилајнца, Владиславе Свилокос из Сремске Митровице, Весне Михајловић из Пожаревца, Љиљане Вејновић из Сомбора, Милорада Милина из Вршца, Драгане Ранђеловић из Лесковца, Данијеле Максић из Шапца, Мирјане Лазаревић Атанасковић из Лесковца, Јанка Миленковића из Крушевца, Миодрага Јанковића из Лесковца, Љубинке Величковић из Врања, Драгана Здравковића из Ниша, Славише Вукановића из Новог Пазара, Славка Трајковића из Лесковца, Ружице Стојилковић из Беле Паланке, Драгославе Веселиновић из Ниша, Зорана Савелића из Ниша, Јоргована Маринковића из Великог Градишта, Александра Ђурића из Мионице, Драгомира Милојевића из Крагујевца, Саше Исаковића из Младеновца, Вере Средојевић из Новог Београда, Зорице Ћосић из Трстеника, Весне Мартиновић из Сомбора, Милана Радуловића из Прокупља, Живице Ђорђевића из Зајечара, Мирка Дончића из Старе Пазове, Светлане Ристић из Новог Београда, Зорице Бојанић из Блаца, Јове Кртинића из Бора, Лејзе Шола Пајко из Београда, Вере Марковић из Београда, Драгане Веселиновић из Зајечара, Никице Вукашинова из Ковина, Братислава Ранчића из Кучева, Бранислава Ивановића из Ваљева, Славице Грујић из Крушевца, Петра Бјелогрлића из Ивањице и Славице Аврамовић из Сремске Митровице, на основу члана 167. став 4. у вези члана 155. Устава Републике Србије, на седници одржаној 11. јула 2012. године, донео је

О Д Л У К У

1. Усваја се жалба:

- Зорана Јовановића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00657/2011-01 од 16. августа 2011. године;
- Ане Кочиш Сирке Мак изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00209/2011-01 од 26. августа 2011. године;
- Срећка Радивојевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00757/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Радована Мердовића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00547/2011-01 од 16. августа 2011. године;
- Јеле Мијатовић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-385/2011-01 од 23. септембра 2011. године;
- Јовице Илића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00881/2011-01 од 28. октобра 2011. године;
- Марине Живковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00573/2011-01 од 9. септембра 2011. године;
- Рајка Фуштара изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00843/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Радованке Карличкић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01213/2011-01 од 8. децембра 2011. године;
- Јовице Арсенијевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00981/2011-01 од 1. децембра 2011. године;
- Данице Аврамовић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00582/2011-01 од 10. новембра 2011. године;
- Тамаре Брешковић Станишљевић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-718/2011-01 од 8. марта 2012. године;

- Светлане Вармеђа изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01195/2011-01 од 5. априла 2012. године;
- Селене Филиповић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00924/2011-01 од 30. марта 2012. године;
- Анке Трбић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-936/2011-01 од 12. априла 2012. године;
- Миленка Годоровића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00860/2011-01 од 23. априла 2012. године;
- Слађане Старчевић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-106/2011-01 од 20. јула 2011. године;
- Милана Беговића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00337/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Бранимира Станковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00207/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Споменке Јовановић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00466/2011-01 од 23. септембра 2011. године;
- Радинке Зрнић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00278/2011-01 од 23. септембра 2011. године;
- Верице Арсић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00970/2011-01 од 28. октобра 2011. године;
- Татјане Ћирић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00622/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Милана Миљковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00431/2011-01 од 1. децембра 2011. године;
- Љубише Радуловића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00170/2011-01 од 1. децембра 2011. године;
- Злате Радисављевић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00567/2011-01 од 10. новембра 2011. године;
- Смиље Сарић Радин изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00339/2011-01 од 20. априла 2012. године;
- Данијеле Миленковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00320/2011-01 од 30. марта 2012. године;
- Зорана Ћосића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00242/2011-01 од 19. априла 2012. године;
- Иштвана Рипсона изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00116/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Весне Максимовић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00181/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Градимира Николића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00168/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Љиљане Смиљанић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00394/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Момчила Минића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-428/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Ксеније Џомбић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00559/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Ружице Николић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00734/2011-01 од 28. октобра 2011. године;
- Андрије Вуковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 117-00-00001/2011-01 од 8. децембра 2011. године;

- Јасмине Штулић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-548/2011-01 од 4. новембра 2011. године;
- Зорице Стојадиновић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-297/2011-01 од 20. јула 2011. године;
- Сађе Муњић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00423/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Росе Мазих изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-527/2011-01 од 2. априла 2012. године;
- Предрага Колаковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00587/2011-01 од 27. априла 2012. године;
- Оливере Андрејевић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00660/2011-01 од 16. маја 2012. године;
- Будимира Лакићевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00554/2011-01 од 20. јула 2011. године;
- Милке Џоковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-78/2011-01 од 20. јула 2011. године;
- Миланке Стојановић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00148/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Мирољуба Живановића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-735/2011-01 од 26. августа 2011. године;
- Јасмине Митровић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00180/2011-01 од 10. новембра 2011. године;
- Биљане Спајић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00792/2011-01 од 9. септембра 2011. године;
- Дивне Стошић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-729/2011-01 од 10. новембра 2011. године;
- Славише Младеновића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-210/2011-01 од 20. јула 2011. године;
- Стојила Станковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01111/2011-01 од 8. децембра 2011. године;
- Драгане Вићентић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01126/2011-01 од 23. марта 2012. године;
- Милоша Младеновића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00152/2011-01 од 2. априла 2012. године;
- Дејана Добросављевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00801/2011-01 од 8. марта 2012. године;
- Драгољуба Лазаревића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00791/2011-01 од 27. априла 2012. године;
- Драгана Лалића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-475/2011-01 од 26. априла 2012. године;
- Драгане Токић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00387/2011-01 од 5. априла 2012. године;
- Зорана Палочевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01204/2011-01 од 26. априла 2012. године;
- Милене Марковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00426/2011-01 од 24. априла 2012. године;
- Бранимира Јеремића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00356/2011-01 од 16. августа 2011. године;
- Мирјане Лазаревић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-813/2011-01 од 22. јула 2011. године;

- Горана Деспотовића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00392/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Слађане Јовановић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00141/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Драгана Јовановића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00920/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Марине Дацијар изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-001165/2011-01 од 19. октобра 2011. године;
- Гордане Ђурић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00827/2011-01 од 10. новембра 2011. године;
- Јадранке Трифковић Станић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-0061/2011-01 од 28. октобра 2011. године;
- Љубинке Митровић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01300/2011-01 од 16. августа 2011. године;
- Софије Живковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00730/2011-01 од 1. децембра 2011. године;
- Зорана Оливерића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-1114/2011-01 од 1. децембра 2011. године;
- Владиславе Свилокос изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00935/2011-01 од 8. децембра 2011. године;
- Весне Михајловић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-275/2011-01 од 26. августа 2011. године;
- Љиљане Вејновић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00599/2011-01 од 19. октобра 2011. године;
- Милорада Милина изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00509/2011-01 од 5. априла 2012. године;
- Драгане Ранђеловић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00213/2011-01 од 20. априла 2012. године;
- Данијеле Максић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-862/2011-01 од 5. априла 2012. године;
- Мирјане Лазаревић Атанасковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00049/2011-01 од 12. априла 2012. године;
- Јанка Миленковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-897/2011-01 од 25. априла 2012. године;
- Миодрага Јанковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00544/2011-01 од 14. маја 2012. године;
- Љубинке Величковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00575/2011-01 од 20. јула 2011. године;
- Драгана Здравковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-1138/2011-01 од 21. октобра 2011. године;
- Славише Вукановића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-558/2011-01 од 9. септембра 2011. године;
- Славка Трајковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-010-01-00890/2011-01 од 8. децембра 2011. године;
- Ружице Стојилковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 117-00-00042/2011-01 од 19. априла 2012. године;
- Драгославе Веселиновић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-1009/2011-01 од 20. априла 2012. године;
- Зорана Савелића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-749/2011-1 од 19. марта 2012. године;

- Јоргована Маринковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00229/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Александра Ђурића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-760/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Драгомира Милојевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00999/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Саше Исаковића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-1209/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Вере Средојевић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-0020/2011-01 од 9. септембра 2011. године;
- Зорице Ћосић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-1075/2011-01 од 2. новембра 2011. године;
- Весне Мартиновић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-579/2011-01 од 24. новембра 2011. године;
- Милана Радуловића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-01241/2011-01 од 24. новембра 2011. године;
- Живице Ђорђевића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00236/2011-01 од 22. јула 2011. године;
- Мирка Дончића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-446/2011-01 од 19. марта 2012. године;
- Светлане Ристић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00131/2011-01 од 29. марта 2012. године;
- Зорице Бојанић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-489/2011-01 од 12. априла 2012. године;
- Јове Кртинића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00578/2011-01 од 24. априла 2012. године;
- Лејзе Шола Пајко изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-001201/2011-01 од 30. марта 2012. године;
- Вере Марковић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-0151/2011-01 од 30. марта 2012. године;
- Драгане Веселиновић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00539/2011-01 од 26. априла 2012. године;
- Никице Вукашинова изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00724/2011-01 од 16. августа 2011. године;
- Братислава Ранчића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00430/2011-01 од 9. септембра 2011. године;
- Бранислава Ивановића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00803/2011-01 од 21. октобра 2011. године;
- Славице Грујић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-592/2011-01 од 6. октобра 2011. године;
- Петра Бјелогрлића изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00471/2011-01 од 26. августа 2011. године и
- Славице Аврамовић изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-390/2011-01 од 2. априла 2012. године

и утврђује да у поступку одлучивања о приговорима подносилаца жалби није оборена претпоставка да подносиоци испуњавају услове за избор на сталну судијску функцију.

2. Поништавају се одлуке Високог савета судства из тачке 1.

3. Налаже се Високом савету судства да у року од 60 дана од дана пријема ове одлуке изврши избор подносилаца жалби у складу са чланом 30. Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности („Службени гласник РС“, бр. 35/11 и 90/11).

О б р а з л о ж е њ е

1. Зоран Јовановић из Зајечара и друга лица наведена у уводу и изреци ове одлуке поднела су Уставном суду жалбе против одлука Високог савета судства донетих у поступку у коме је одлучивано о њиховим приговорима поднетим против одлука првог састава Високог савета судства којима је утврђено да подносиоци у поступку општег избора судија нису изабрани на сталну судијску функцију у складу са Законом о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 58/09 и 104/09), те да им је са 31. децембром 2009. године престала судијска дужност. Одлукама које су жалбама оспорене пред Уставним судом у поступку преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства одбијени су приговори подносилаца жалби.

Жалбе су изјављене због битних повреда поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде материјалног права, као и због „повреде уставног права и права гарантованих Европском конвенцијом“. Подносиоци жалби, између осталог, као једну од битних повреда поступка истичу састав Високог савета судства који је одлучивао о изјављеним приговорима и начин одлучивања у том поступку, указујући да су у раду и одлучивању учествовали и чланови Високог савета судства који су доносили одлуке у поступку општег избора, а које су, управо због значајних пропуста у поступку доношења, предмет преиспитивања.

2. Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио: да су сви подносиоци жалби до 15. јула 2009. године, када је Високи савет судства, у „Службеном гласнику РС“, број 52/09, објавио оглас за избор судија у судовима опште и посебне надлежности у Републици Србији, обављали судијску дужност у неком од тада постојећих редовних судова; да су благовремено поднели пријаве на оглас за избор на сталну судијску функцију у неки/неке од судова у Републици Србији; да је Високи савет судства 16. децембра 2009. године донео Одлуку о избору судија на сталну судијску функцију у судовима опште и посебне надлежности, која је објављена у „Службеном гласнику РС“, број 106/09 од 17. децембра 2009. године и да је 25. децембра 2009. године исти орган донео Одлуку број 06-00-37/2009-01 којом је у ставу I изреке утврђено да судијама које нису изабране у складу са Законом о судијама („Службени гласник РС“, број 116/08) престаје судијска дужност са 31. децембром 2009. године, при чему су у тач. 1. до 837. наведена имена и презимена судија и назив суда у коме су обављали судијску дужност, а у ставу II изреке одређено је да наведене судије имају право на накнаду плате, коју ће утврдити вршилац функције председника оног суда у којем то право треба да остваре; да је по основу ових одлука подносиоцима жалби престала судијска дужност, јер нису изабрани ни у један суд за који су поднели пријаву. Уставни суд је такође утврдио: да је Високи савет судства током 2010. године у односу на подносиоце

жалби донео појединачне одлуке којима је утврдио да нису изабрани за судије у складу са Законом о судијама, у којима је навео разлоге због којих сваки од подносилаца не испуњава услове из члана 45. Закона у погледу Законом прописаних критеријума за избор судија (стучност, оспособљеност, односно достојност); да су се подносиоци жалби, поводом донетих одлука првог састава Високог савета судства, обраћали Уставном суду са захтевом за уставносудску заштиту. Коначно, утврђено је да је Високи савет судства у поступку преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства донео одлуке које се оспоравају поднетим жалбама и да су тим одлукама одбијени приговори подносилаца и потврђене одлуке првог састава Високог савета судства.

Из до сада одржаних расправа по жалбама неизабраних судија, као и увидом у списе предмета које је Уставном суду доставио Високи савет судства, Суд је утврдио: да су у сталном саставу Високог савета судства који је одлучивао о приговорима неизабраних судија, као чланови по положају била лица која су, персонално, у истом својству била и чланови првог састава Високог савета судства (председник Врховног касационог суда, министар надлежан за правосуђе и председник надлежног одбора Народне скупштине), те да ова констатација важи и за једног од изборних чланова Високог савета судства – лице које се бира из реда адвоката; да не постоји решење Високог савета судства којим се ова лица изузимају из рада и одлучивања о приговорима; да су наведена лица била присутна на седницама Високог савета судства на којима се одлучивало о приговорима и да су чинила кворум за рад Високог савета судства; да су се приликом одлучивања уздржавала од гласања; да је у току поступка одлучивања о приговорима против једног изборног члана Високог савета судства из реда судија покренут кривични поступак и одређен притвор; да је у току овог поступка један од изборних чланова из реда судија поднео оставку; да је током овог поступка у односу на изборног члана Високог савета судства из реда професора правног факултета Агенција за борбу против корупције 9. децембра 2010. године донела решење број 020-00-002442010-06 којим је утврђено да је Предраг Димитријевић, на јавној функцији декана Правног факултета у Нишу прихватањем друге јавне функције - члана Високог савета судства, поступио супротно одредби члана 28. став 2. Закона о Агенцији за борбу против корупције, због чега му јавна функција члана Високог савета судства престаје по сили закона, да је Одбор Агенције за борбу против корупције 9. марта 2011. године, решавајући о жалби Предрага Димитријевића изјављеној против наведеног првостепеног решења, донео решење број 012-00-00003/2011-02, којим је одбио жалбу као неосновану, а да Народна скупштина, према саопштењу са седнице од 29. децембра 2011. године, није прихватила предлог за престанак функције наведеном члану Високог савета судства.

3. Одредбама Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07 и 99/11) прописано је: да Уставни суд одлуком одлучује у поступку по жалби судија на одлуку о престанку функције и друге одлуке Високог савета судства (члан 45. тачка 12)); да Уставни суд на седници Великог већа, које чине председник Уставног суда и седам судија, између осталог, доноси одлуке из члана 45. тачка 12) овог закона и да Уставни суд има два велика већа (члан 42б став 1. тачка 1. и став 4.).

Полазећи од наведених одредаба закона којим се уређује поступак пред Уставним судом, као и претходно утврђених чињеница, Уставни суд је оценио да се у односу на све подносиоце жалби – неизабране судије, постављају

иста спорна правна питања, па је из тог разлога целисходно и рационално у свим предметима из надлежности једног Великог већа да Уставни суд споји поступке и о поднесеним жалбама одлучи једном одлуком. Због тога је Уставни суд, сагласно одредбама члана 42. ст. 1. и 4. Пословника о раду Уставног суда („Службени гласник РС“, бр. 24/08, 27/08 и 76/11), спојио предмете по жалбама неизабраних судија наведених у уводу ове одлуке, ради вођења јединственог поступка и доношења једне одлуке.

4. Уставни суд налази да су за одлучивање о жалбама подносилаца меродавне следеће одредбе Устава Републике Србије и закона, као и општих аката које је донео Високи савет судства:

Одредбама члана 153. Устава је утврђено: да је Високи савет судства независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија (став 1.); да Високи савет судства има 11 чланова (став 2.); да у састав Високи савет судства улазе председник Врховног касационог суда, министар надлежан за правосуђе и председник надлежног одбора Народне скупштине, као чланови по положају, и осам изборних чланова које бира Народна скупштина, у складу са законом (став 3.); да изборне чланове чине шест судија са сталном судијском функцијом, од којих је један са територије аутономних покрајина, и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета. Према одредби члана 154. Устава, у надлежности Високог савета судства је, између осталог, да бира и разрешава судије.

Одредбама Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 58/09 и 104/09), поред осталог, прописано је: да је за кандидате који долазе из судова обавезно прибављање мишљења седнице свих судија из којих потиче кандидат, као и мишљење седнице свих судија непосредно вишег суда (члан 49. став 2.); да судијама из члана 99. ст. 1. и 2. овог закона, који нису изабрани у складу са овим законом, дужност престаје даном ступања на функцију судија изабраних у складу са овим законом (члан 101. став 1.).

Чланом 5. Закона о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник РС“, број 101/10), поред осталог, је прописано: да ће стални састав Високог савета судства преиспитати одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности судија из члана 101. став 1. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 58/09 и 104/09), у складу са критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности, које ће донети стални састав Високог савета судства (став 1.); да се поступци по жалбама, односно по уставним жалбама које су судије из става 1. овог члана поднеле Уставном суду, окончавају ступањем на снагу овог закона и предмети се уступају Високом савету судства (став 2.); да ће се жалбе, односно уставне жалбе из става 2. овог члана сматрати приговором на одлуку Високог савета судства (став 3.); да судије из става 1. овог члана које нису поднеле жалбу, односно уставну жалбу Уставном суду, могу изјавити приговор на одлуку из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, а да о овом приговору одлучује стални састав Високог савета судства (став 4.), да против одлуке сталног састава Високог савета судства донете по приговору из ст. 3. и 4. овог члана, којом се потврђује одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности, судија из става 1. овог члана може изјавити жалбу Уставном суду, у року од 30 дана од дана достављања одлуке (став 6.).

Одредбама Закона о Високом савету судства („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 101/10 и 88/11), поред осталог, прописано је: да Високи савет судства одређује број судија и судија поротника за сваки суд (члан 13. алинеја 15.); да се одлуке Високог савета судства доносе већином гласова свих чланова (члана 17. став 1.).

Одредбама члана 13. Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник РС“, број 49/09), поред осталог, је прописано: да се претпоставља да судија који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност, а пријавио се за избор у суд исте врсте, односно истог степена, испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке (став 1.); да је ова претпоставка оборива, уколико постоје разлози за сумњу да кандидат испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке, зато што није показао да је стручан, оспособљен и достојан за вршење судијске функције (став 2.).

Одредбама Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности („Службени гласник РС“, бр. 35/11 и 90/11) (у даљем тексту: Правила) је прописано: да се овим правилима утврђују основна правила и претпоставке у поступку по приговору судија којима је престала судијска дужност, прецизирају критеријуми и мерила, уређују организација и рад комисије и прописује поступак по приговору на одлуку Високог савета судства о престанку судијске дужности судија из члана 101. став 1. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08 и 104/09) (члан 1.); да је циљ правила да се у поступку по приговору обезбеди једнако примена критеријума и мерила и да се обезбеди примена европских стандарда у том поступку (члан 2.); да се у поступку преиспитивања задржава претпоставка да подносилац приговора испуњава критеријуме достојности, стручности и оспособљености из члана 13. став 1. Одлуке о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник РС“, број 49/09) (члан 3. став 2. алинеја 1.); да по закљученом рочишту, на основу утврђеног чињеничног стања и изведених доказа, Комисија доноси одлуку која мора бити образложена, а да се одлуком предлаже Високом савету судства да приговор подносиоца одбаци, усвоји или одбије (члан 25. ст. 1. и 2.); да Високи савет судства може одбацивати приговор ако није изјављен у року, усвојити приговор и изменити одлуку о престанку судијске дужности или одбити приговор и потврдити одлуку о престанку судијске дужности, а да Високи савет судства може предмет да врати у рад Комисији, уз навођење разлога (члан 29. став 1.); да када усвоји приговор и измени одлуку о престанку судијске дужности, Високи савет судства бира подносиоца приговора за судију у суд који је преузео надлежност или део надлежности суда у коме је обављао судијску дужност, водећи рачуна о врсти суда у којем је радио, материји у којој је поступао и о његовој пријави на оглас за избор судија (члан 30.).

Одредбама члана 4. став 1. Правила је прописано: да је подносилац приговора недостојан, ако је правноснажно осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним судијске дужности (алинеја 1.); ако је, пре 16. децембра 2009. године, у поступку пред Великим персоналним већем Врховног суда Србије подносиоцу приговора утврђено да је учествовао у радњама или службама које

нису у складу са вршењем судијске дужности, а ове активности озбиљно угрожавају непристрасност и независност судије (алинеја 2.); ако би поступање и понашање подносиоца приговора оправдало покретање дисциплинског поступка и изрицање озбиљне санкције (алинеја 3.).

Одредбама члана 4. став 2. Правила је прописано: да подносилац приговора не испуњава критеријум достојности утврђује се на основу одлуке Великог персоналног већа (алинеја 1.), увидом у списе кривичног предмета и разматрање разлога за оптужење (алинеја 2.) или званичних докумената прибављених од суда из којег подносилац приговора потиче, непосредно вишег суда, другог суда или јавног тужилаштва, Надзорног одбора Врховног суда Србије и Министарства правде, а да притужба може да се узме у обзир само уколико су утврђене чињенице и уколико је судија обавештен о томе (алинеја 3.).

Одредбама члана 5. Правила је прописано: да подносилац приговора испуњава критеријум стручности уколико је у 2006, 2007. и 2008. години имао мањи проценат укинутих одлука (број укинутих одлука у односу на број разматраних одлука за цео посматрани период), од просека одељења суда у коме је вршио судијску дужност (став 1. алинеја 1.), и минимума успешности вршења судијске дужности која је прописана Мерилима за оцену минимума успешности, која ће се привремено примењивати до дана почетка примене одредаба чл. 21. до 28. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 80/05) (став 1. алинеја 2.); да ће се у судовима у којима нису формирана одељења, а судија је поступао у више материја, узети просек на нивоу суда (став 2.).

Одредбама члана 6. Правила је, поред осталог, прописано: да подносилац приговора испуњава критеријум оспособљености уколико је у 2006, 2007. и 2008. години испунио оријентациону норму која је прописана Мерилима за оцену минимума успешности или просек одељења суда (став 1.), и, уколико у истом периоду није имао груба негативна одступања / кршења у односу на најмање један од следећих мерила: одлука израђених по истеку 30 дана након пресуђења у односу на просек одељења суда у којем је радио (став 2. алинеја 1.); однос нерешених старих предмета (за шта је судија одговоран), у односу на укупан број предмета у раду, у поређењу са просеком одељења суда и имајући у виду прилив предмета (став 2. алинеја 2.).

Имајући у виду претходно наведене одредбе Устава, закона и подзаконских аката, Уставни суд констатује да, према природи својих надлежности и овлашћења, Високи савет судства има својство својеврсног „суда“ (трибунала), јер непосредно одлучује о правима и обавезама судија (њиховом статусу и положају), те да стога његове одлуке и поступак у коме се оне доносе подлежу захтевима правичног суђења. Стога Уставни суд налази да је за одлучивање о поднетим жалбама од значаја и одредба члана 32. став 1. Устава којом се свакоме јемчи право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

5. Оцењујући основаност поднетих жалби Уставни суд најпре констатује да је правни статус свих судија изабраних по раније важећим прописима регулисан одредбом члана 101. Закона о судијама. Том одредбом је прописано да све судије настављају да обављају судијску дужност све до ступања на дужност изабраних судија по том закону. Тиме је и након доношења

Устава Републике Србије од 2006. године свим судијама изабраним по законима донетим у време важења Устава Републике Србије од 1990. године омогућено да наставе обављање судијске дужности све док се, на начин утврђен одредбама важећег Устава, не изврши избор судија на сталну судијску функцију. То уједно значи да је лицима која су судијску дужност обављала сагласно раније важећем Уставу и законима, ова дужност могла престати само у случају неизбора на сталну судијску функцију у неком од судова опште или посебне надлежности за који су поднели пријаву у поступку општег избора. Поред тога, и у поступку општег избора свим судијама изабраним по ранијим прописима гарантован је избор на сталну судијску дужност уколико у односу на њих не буде оборена претпоставка изборности, јер је одредбама члана 13. Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности прописано да се претпоставља да судија који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност, а пријавио се за избор у суд исте врсте, односно истог степена, испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке (стручност, оспособљеност и достојност), с тим што је ова претпоставка оборива, уколико постоје разлози за сумњу да кандидат испуњава критеријуме и мерила зато што није показао да је стручан, оспособљен и достојан за вршење судијске функције. Сагласно тако установљеној претпоставци изборности, ове судије су у поступку општег избора могле да буду неизабране само под условом да је од стране органа надлежног за избор, а то је био први састав Високог савета судства, утврђено да не испуњавају неки од законом прописаних критеријума за избор. Тиме је и терет доказивања евентуалне нестручности, неоспособљености или недостојности ових лица за избор на сталну судијску дужност био искључиво на Високом савету судства. Стога је Високи савет судства био дужан да у односу на сваког подносиоца приговора изведе одговарајуће доказе на основу којих заснива тврдњу да је оборена претпоставка његове стручности, оспособљености или достојности за обављање судијске дужности. Са тим у вези, Уставни суд указује да правно ваљано доказивање таквих чињеница, сагласно начелу непосредности, претпоставља обавезу Високог савета судства да изврши непосредан увид у сваки од предмета у односу на које се тим лицима оспорава стручност или ефикасност у поступању. На исти начин је Високи савет судства морао да поступи и у односу на тврдње подносилаца приговора о постојању оправданих разлога због којих у тим предметима нису остварили задовољавајуће резултате. На основу изложеног, Уставни суд закључује да је Високи савет судства био обавезан да поступак доказивања околности које су могле оправдати постојање сумње у стручност, оспособљеност и достојност подносилаца приговора, спроведе у складу са начелима непосредности и исправности.

Међутим, први састав Високог савета судства није у складу са стандардима правичног суђења утврдио да било ко од неизабраних судија не испуњава законске услове за избор на сталну судијску функцију. То је Уставни суд констатовао одлукама VIIIУ-102/2010 од 28. маја 2010. године („случај Савељић“) и VIIIУ-189/2010 од 21. децембра 2010. године („случај Тасић“), које су представљале повод за доношење Закона о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник РС“, број 101/10). Одредбом члана 5. став 1. тог закона прописана је обавеза Високог савета судства у сталном саставу да преиспита све одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности судијама из члана 101. став 1. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 58/09 и 104/09). На тај начин је законодавац увео једну

нову фазу поступка – преиспитивање одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности. У складу са тим је жалба неизабраних судија затечених на судијској дужности у време ступања на снагу Закона о судијама по основу њиховог избора извршеног по раније важећим прописима, *ex lege* сматрана приговором на одлуку Високог савета судства (члан 5. став 3. Закона о изменама и допунама Закона о судијама).

Уставни суд истиче да законска формулација из члана 5. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о судијама о преиспитивању одлуке, подразумева обавезу органа који то чини да размотри питања која се односе како на правилну примену одредаба процесног и материјалног права, тако и на правилност утврђеног чињеничног стања. Реч је, дакле, о преиспитивању одлуке у светлу стандарда правичног суђења, при чему и у поступку преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства важи претпоставка испуњења критеријума достојности, стручности и оспособљености, на шта упућује одредба члана 3. став 2. алинеја 1. Правила која су донета од стране Високог савета судства у сталном саставу.

Уставни суд посебно наглашава да су предмет преиспитивања Високог савета судства у сталном саставу могле бити само чињенице и разлози који су већ били утврђени од стране првог састава Високог савета судства у време доношења одлуке о неизбору на сталну судијску дужност судија изабраних по ранијим прописима. Једино на тај начин је могло да буде остварено Уставом зајемчено право на једнаку заштиту права пред Високим саветом судства као трибуналом у односу на већ изабране судије на сталну судијску дужност. Такав поступак је био нужен из разлога што се само у том случају могло остварити уставно начело правне сигурности како за неизбране, тако и за изабране судије на сталну судијску дужност, о чему је Уставни суд већ изнео правно схватање (Одлука IУз-1634/2010 од 22. новембра 2011. године).

6. Уставни суд је у Решењу IУз-1634/2010 од 10. марта 2011. године заузео став да увођење приговора као „новог правног лека против одлука Високог савета судства о престанку судијске функције не само да не нарушава право на делотворан правни лек, већ је у функцији остварења овог права“. С обзиром на то да о приговору одлучује стални састав Високог савета судства, Уставни суд не сматра да, сама по себи, кумулација функција у одлучивању код једног тела доводи у питање карактер „суда установљеног законом“ онако како је он дефинисан у члану 32. став 1. Устава и члану 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Са тим у вези, појам суда установљеног законом обухвата питања његовог састава, организације и надлежности.

Уставни суд истиче да обавеза сталног састава Високог савета судства да преиспита одлуку првог састава Високог савета судства претпоставља, поред осталог, и оцену да ли стални састав Високог савета судства представља суд образован на основу закона, тј. да ли својим саставом испуњава потребне услове у светлу члана 32. став 1. Устава. Уставни суд је у Одлуци „Савелић“ оценио да се због непотпуног састава Високог савета судства не доводи у питање законитост његовог рада и одлучивања, јер је први састав Високог савета судства био у могућности да врши све послове из своје надлежности утврђене Уставом и законом. Међутим, када је реч о преиспитивању одлуке првог састава Високог савета судства на основу

приговора, састав сталног Високог савета судства би морао да буде сагледан и кроз призму захтева за непристрасношћу његових чланова.

Захтев за непристрасношћу суда може се посматрати са субјективног и објективног становишта. Непристрасност у субјективном смислу се своди на чињеницу да судија, поступајући по својој савести, нема никаквог разлога да фаворизује одређену странку. Непристрасност означава одсуство предрасуда и свега што може утицати на личну неутралност судије, с тим да се непристрасност претпоставала док се не докаже супротно (Европски суд за људска права, одлука у предмету *Le Compte, Van Leuven u De Meyer против Белгије*, од 23. јуна 1981. године, § 58.). Непристрасност у објективном смислу се оцењује на основу спољашњих манифестација, пошто одређене чињенице, упркос личном понашању судије, могу довести у сумњу његову непристрасност.

С обзиром на то да приговор против одлуке Високог савета судства представља правни лек, неспорно је да је непристрасност доведена у питање у случају када о правном леку одлучује исти члан који је одлучивао у првостепеном поступку (упор. Европски суд за људска права, предмет *De Haan против Холандије*, пресуда од 26. августа 1997. године, § 51.). Услед тога чланови првог састава Високог савета судства који су учествовали у доношењу одлуке о избору нису могли учествовати у раду и одлучивању на основу приговора. Будући да су чланови Високог савета судства по положају и истакнути правни стручњак из реда адвоката по том основу били и у првом саставу Високог савета судства, а самим тим и учествовали у одлучивању о пријавама кандидата поднесеним у поступку општег избора, дакле и пријавама лица о чијим приговорима је требало одлучивати у овом поступку, Уставни суд истиче да је могућност да они одлучују о приговору у супротности са захтевом за непристрасношћу суда. Због тога ни њихова уздржаност при гласању не би могла да има никаквог утицаја на исход одлучивања, што значи да се они не могу прибрати гласовима против. Ово из разлога што уздржавање од гласања није могуће у органу који поступа и одлучује на начин како то чини суд установљен у складу са законом. Уздржавањем од гласања судија који учествују у одлучивању суд не може донети ниједну одлуку, већ то може учинити само изјашњавањем својих чланова „за“ или „против“. Штавише, у светлу праксе Европског суда за људска права би се могло поставити питање присуства чланова првог састава Високог савета судства доношењу одлуке чак и када не би учествовали у гласању, јер се присуством ствара привид недостатка независности или непристрасности (Европски суд за људска права, случај *Kress против Француске*, одлука од 7. јуна 2001. године, § 85, 87.). Поред тога, Уставни суд оцењује да лице које не може учествовати у одлучивању не може да учествује ни у раду органа који спроводи поступак који се окончава одлучивањем, што значи да не може чинити ни кворум за рад тог органа.

Уставни суд, стога, налази да је неспорно да су у одлучивању у вези са приговором могле да учествују судије са сталном судијском функцијом које су забрањене у стални састав Високог савета судства. С обзиром на то да је за одржавање седнице Високог савета судства потребно присуство најмање шест чланова Савета, а да се одлуке доносе већином гласова свих чланова (члан 14. став 3. и члан 17. став 1. Закона о Високом савету судства), кворум за рад и одлучивање Високог савета судства је, у светлу захтева за непристрасношћу, морао да буде обезбеђен из реда новоизабраних судија са сталном судијском функцијом, као и изборног члана из реда професора правног факултета. Немогућност или спреченост да из било којих разлога два изборна члана

учествују у раду и одлучивању, морала је имати за последицу привремен „прекид“ рада Високог савета судства док се такве сметње не отклоне.

Другачије стоји ствар у случају када Високи савет судства одлучује о предлогу за разрешење судије изабраног на сталну судијску функцију. У случају да усвоји предлог и разреши судију, Високи савет судства би на основу приговора био у могућности да преиспита своју одлуку без ограничења на која је претходно указано. Наиме, одлучивање о разрешењу и преиспитивање такве одлуке би вршио стални састав Високог савета судства, јер је већ доношењем одлуке о разрешењу претпоставка о стручности, оспособљености или достојности за вршење судијске функције оборена.

Када је реч о статусу члана сталног састава Високог савета судства из реда професора правног факултета др Предрага Димитријевића чији избор је уследио након што је окончано одлучивање у оквиру првог састава Високог савета судства, Уставни суд констатује следеће:

Агенција за борбу против корупције је 9. децембра 2010. године донела решење број 020-00-002442010-06 којим је утврђено да је Предраг Димитријевић, на јавној функцији декана Правног факултета у Нишу, прихватањем друге јавне функције – члана Високог савета судства, поступио супротно одредби члана 28. став 2. Закона о Агенцији за борбу против корупције, због чега му јавна функција члана Високог савета судства престаје по сили закона, о чему одлуку треба да донесе Народна скупштина, у року од осам дана од дана пријема ове одлуке.

Одбор Агенције за борбу против корупције је 9. марта 2011. године, решавајући о жалби Предрага Димитријевића изјављеној против првостепеног решења, донео решење број 012-00-00003/2011-02, којим је одбио жалбу као неосновану.

Према саопштењу са седнице Народне скупштине од 29. децембра 2011. године, Народна скупштина није прихватила предлог за престанак функције наведеном члану Високог савета судства.

Одредбама члана 28. Закона о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС“, бр. 97/08, 53/10 и 66/11 – одлука Уставног суда), поред осталог, је прописано: да функционеру који је изабран, постављен или именован на другу јавну функцију, супротно одредбама овог закона, каснија функција престаје по сили закона (став 7.); да одлуку о престанку функције у случају из става 7. овог члана доноси орган, односно стално радно тело органа који је функционера изабрао, поставио или именовано на каснију функцију, у року од осам дана од дана пријема одлуке Агенције којом се утврђује да је функционер изабран, постављен или именован на другу јавну функцију супротно одредбама овог закона (став 8.).

Одредбама члана 20. Закона о Високом савету судства, поред осталог, је прописано: да изборне чланове Савета бира Народна скупштина на предлог овлашћених предлагача (став 1.); да кандидате за изборног члана Савета из реда професора правног факултета предлаже заједничка седница декана правних факултета у Републици Србији (став 5.).

Одредбама члана 27. Правила, поред осталог, прописано је: да из поступка одлучивања, изузеће председника и члана Савета могу тражити они сами и подносилац приговора, односно његов пуномоћник (став 1.); да се изузеће може тражити из разлога прописаних чланом 13. Пословника Високог савета судства (став 2.).

Одредбом члана 13. Пословника Високог савета судства („Службени гласник РС“, број 43/09), поред осталог, прописано је: да ће се председник Савета или члан Савета изузети из учешћа у разматрању питања и одлучивања о истом ако постоје друге околности које изазивају сумњу у непристрасност председника или члана Савета (став 1. алинеја 6.); да су председник и члан Савета дужни да одмах по сазнању о постојању разлога за изузеће обавесте Савет, у писаној форми или усмено на седници Савета (став 2.); да одлуку о изузећу члана Савета доноси председник Савета, а о његовом изузећу Савет, већином гласова (став 8.), да члан који је изузет не може учествовати у било ком поступку или расправи која се односи на питање због којег је изузет (став 9.).

По налажењу Уставног суда, изборном члану Високог савета судства из реда професора правног факултета др Предрагу Димитријевићу, у конкретном случају, може престати функција члана Високог савета судства само одлуком Народне скупштине, као органа који га је изабрао. Међутим, полазећи од претходно изнетих ставова у погледу појма непристрасности у објективном смислу, Уставни суд сматра да је самим доношењем решења Агенције за борбу против корупције од 9. децембра 2010. године објективно доведена у питање непристрасност овог изборног члана Високог савета судства. Због тога ни овај члан Високог савета судства није могао учествовати у раду Високог савета судства и одлучивању о поднетим приговорима. Ради отклањања сваке сумње у непристрасност др Предрага Димитријевића, он је, сагласно члану 13. став 1. алинеја 6. Пословника Високог савета судства, морао бити изузет из учешћа у разматрању и одлучивању о приговорима неизабраних судија.

У складу са претходно изнетим, Уставни суд закључује да су са становишта стандарда непристрасног суђења у поступку одлучивања о приговорима неизабраних судија могли учествовати само изборни чланови изабрани из реда судија на сталној судијској функцији, под условом и само док код појединих од њих нису наступили разлози који ово учешће искључују.

7. У складу са изложеним ставовима и одредбом члана 17. став 1. Закона о Високом савету судства, Уставни суд закључује да се претпоставка стручности, оспособљености и достојности у поступку преиспитивања може сматрати обореном само под условом да је најмање шест чланова сталног састава Високог савета судства из реда судија са сталном судијском функцијом, који нису били и у првом саставу Високог савета судства, гласало да се одбије приговор. Уставни суд, при томе, понавља да се уздржани глас не може сматрати гласом за одбијање приговора и обарање претпоставке стручности, оспособљености и достојности.

Увидом у записнике о већању и гласању сталног састава Високог савета судства о томе да ли да се поднети приговор усвоји или одбије, Уставни суд је утврдио не само да су у гласању учествовали и чланови Високог савета судства за које Уставни суд налази да то право нису имали – уздржавањем од гласања, већ су њихови „гласови“ третирано као гласови „против“ усвајања приговора, из чега је „проистекла“ одлука Високог савета судства о одбијању приговора. У том смислу, примера ради, у поступку одлучивања о приговору подносиоца жалбе Зорана Јовановића пет чланова Високог савета судства из реда изабраних судија са сталном судијском функцијом гласало је да се приговор усвоји, а пет чланова је било уздржано (од тога четири члана који су

били и у правом саставу Високог савета судства), те је Високи савет судства донео одлуку да се приговор одбије.

Са тим у вези, Уставни суд истиче да се гласање о приговору мора сагледати у светлу необорене претпоставке о стручности, оспособљености и достојности подносиоца жалбе. С обзиром на то да је ова претпоставка постојала у време када је одлучивано о приговору, за њено обарање је било неопходно добити шест гласова новоизабраних судија са сталном судијском функцијом. У сваком другом случају, Уставни суд оцењује да се не може сматрати да је оваквим начином одлучивања оборена претпоставка стручности, оспособљености и достојности подносилаца жалбе, имајући у виду да су у одлучивању о приговорима свакога од њих учествовали и чланови Високог савета судства који то нису могли.

Међутим, Уставни суд је, на основу резултата спроведеног поступка, оценио да су у поступку преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства учињени и други пропусти који су таквог значаја да због њих претпоставка изборности неизабраних судија означених у изреци ове одлуке није оборена ни у случају када је стални састав Високог савета судства доносио одлуке на основу правно ваљаних гласова судија са сталном судијском функцијом. Реч је о одлукама у којима је појединим од неизабраних судија стављено на терет да су нестручни, неспособљени или недостојни за вршење судијске функције. Овакво становиште Уставног суда се темељи на чињеници да је у поступку одлучивања о приговорима неизабраних судија повређено начело „једнакости оружја“, а да су одлуке којима је приговор одбијен засноване на очигледно произвољној примени материјалног права.

Са тим у вези, Уставни суд истиче да се стручност неизабраних судија не може оцењивати на основу процента укинутих одлука који је одређен у односу на укупан број одлука против којих је изјављена жалба. Такав критеријум утврђивања стручности не даје стварну слику, будући да се судија, који има само једну одлуку која је укинута у жалбеном поступку, сматра апсолутно нестручним, упркос чињеници да је донео на стотине мериторних одлука које нису побијане жалбом. Због тога се закључак о (не)стручности неког судије може извести само на основу анализе броја укинутих одлука сагледаних у односу на укупан број мериторно донетих одлука. Такође, и други критеријум за оцену стручности који се односи на минимум успешности вршења судијске дужности не може се посматрати сâм за себе, нити пак тај критеријум самостално може довести до оцене да је судија нестручан за обављање судијске дужности. Овај критеријум се може сматрати правно ваљаним само у случају када је кумулативно утврђено да судија и на основу броја укинутих одлука у односу на укупан број мериторно донетих одлука није остварио резултат којим се његова стручност потврђује. Примена мерила стручности нарочито је спорна у случају када је неизабрани судија за посматрани период добио оцену „задовољава“, али је упркос томе утврђено да није стручан за обављање судијске дужности. Правилност таквог закључивања је у супротности са одредбом члана 63. Закона о судијама која прописује да се нестручним може сматрати само судија који је добио оцену „не задовољава“, сходно критеријумима и мерилима за вредновање рада судија. У конкретном случају Високи савет судства није примењивао мерила за вредновање рада судија, већ мерила за оцену минимума успешности вршења судијске дужности, што основано доводи у сумњу могућност обарања претпоставке о стручности појединих судија који нису изабрани на сталну судијску дужност.

Када је реч о критеријуму оспособљености неизабраних судија, Уставни суд указује да је одредбом члана 6. Правила прописано да се оспособљеност неизабраних судија цени на основу постојања грубих кршења у односу на број израђених одлука преко 30 дана, односно број нерешених старих предмета у односу на укупан број предмета у раду. Сличан је случај и са одредбом истог члана Правила која предвиђа грубо негативно одступање / кршење у односу на одређена мерила на основу којих се утврђује испуњење критеријума оспособљености. Појмови „грубог кршења“ и „грубог негативног одступања / кршења“ очигледно не задовољавају стандарде о правној норми која мора са довољно прецизности да пружи грађанину могућност да прилагоди своје понашање и да, према околностима конкретног случаја, у разумном степену предвиди последице које ће произаћи из одређеног поступања (Европски суд за људска права, *Sunday Times против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 29. априла 1979. године, § 49.). Поврх тога, селективност у примени овог критеријума на коју је указано у жалбама неизабраних судија, неспојива је са владавином права која представља руководно начело приликом оцене квалитета одређене законске одредбе (Европски суд за људска права, *Malone против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 2. августа 1984. године, § 67.).

С обзиром на то да је чланом 2. Правила прописано да је циљ правила да се у поступку по приговору обезбеди једнако примена критеријума и мерила и да се обезбеди примена европских стандарда у том поступку, Уставни суд указује да Високи савет судства није упоређивао резултате рада изабраних и неизабраних судија ни приликом доношења појединачне одлуке о неизбору подносилаца жалбе, ни у поступку по приговору. Такође, Уставни суд подсећа да је у Одлуци „Тасић“ констатовано да Високи савет судства за подносиоце жалбе који долазе из судова није прибављао мишљење седнице свих судија суда из којег потиче кандидат, као и мишљење седнице свих судија непосредно вишег суда, а на шта је био обавезан сагласно члану 49. став 2. Закона о судијама.

И критеријум достојности за вршење судијске функције ствара одређене недоумице, јер је, примера ради, одредбом члана 4. став 2. алинеја 3. Правила прописано да се притужба против судије може узети у обзир само уколико су утврђене чињенице и уколико је судија обавештен о томе. Уставни суд подсећа да начело „једнакости оружја“ представља један од основних аспеката права на правично суђење. Због тога је било неопходно да неизабране судије чија достојност је доведена у сумњу подношењем притужбе добију прилику да у јавној расправи оспоре изнете наводе. Садржај жалби неизабраних судија, као и расправе које су на основу њих вођене пред Уставним судом, упућује на закључак да им то, уосталом као и у односу на критеријуме стручности и оспособљености, није омогућено (упор. Европски суд за људска права, одлука *Ruiz-Mateos против Шпаније*, 26. јун 1993. године, § 63.).

8. Полазећи од свега изнетог, став Уставног суда је да ни за једног од подносилаца жалби означених у изреци ове одлуке није оборена претпоставка изборности. С обзиром на то да је терет доказивања постојања разлога за неизбор тих лица на сталну судијску дужност на страни Високог савета судства, Уставни суд је, на темељу одредбе члана 101. Закона о Уставном суду, у вези са чланом 103. овог закона, усвојио поднете жалбе свих неизабраних судија означених у уводу ове одлуке. Услед тога је Уставни суд поништио све одлуке Високог савета судства донете у поступку по приговорима тих лица против

одлука првог састава Високог савета судства и наложио Високом савету судства да, сходно одредби члана 30. Правила, након стављања ван снаге одлука о престанку судијске дужности подносилаца жалби, изабере подносиоце жалби за судије у суд који је преузео надлежност или део надлежности суда у коме су обављали судијску дужност, водећи рачуна о врсти суда у којем су радили, материји у којој су поступали и њиховој пријави на оглас за избор судија.

Само на тај начин подносиоцима жалби се може пружити делотворна уставносудска заштита, уосталом као и судијама већ изабраним на сталну судијску дужност за случај да Уставни суд поништи одлуку о престанку њихове судијске дужности. Доношењем такве одлуке би судија на сталној судијској дужности, услед поништења одлуке којом му је утврђен престанак судијске дужности, наставио да судијску функцију обавља у суду за који је изабран. Идентичне правне последице мора произвести одлука Уставног суда и у односу на жалиоце који су за судије изабрани по ранијим прописима, будући да је у поступку по њиховим жалбама утврђено да постоје недостаци у погледу правичног суђења због којих претпоставка о њиховој стручности, оспособљености и достојности није оборена. Имају у виду, међутим, да се упркос донетој одлуци Уставног суда њима не може омогућити наставак обављања судијске функције у судовима у којим су претходно били изабрани и вршили судијску функцију пре него што им је утврђен престанак судијске дужности, наложено је Високом савету судства да их претходно изабере на сталну судијску дужност на начин прописан одредбом члана 30. Правила.

Са тим у вези, Високи савет судства је дужан да пре него што поступи по одлуци Уставног суда утврди да ли у односу на одређеног подносиоца жалбе постоје разлози за престанак судијске функције по сили закона. Такође, Високи савет судства је дужан да пре поступања по Одлуци Уставног суда утврди да ли постоји довољан број слободних судијских места за њихов избор на сталну судијску дужност, или, пак, сходно одредби члана 13. алинеја 15. Закона о Високом савету судства, претходно мора донети одлуку о измени Одлуке о броју судија за судове у односу на које се мора извршити избор жалилаца у складу са одредбом члана 30. Правила. Такав поступак Високог савета судства је нужан, јер се само на тај начин може обезбедити Уставом и законом гарантована сталност судијске функције судија изабраних на сталну судијску дужност. Уставни суд није властан да доноси одлуку о избору неизабраних судија на сталну судијску дужност, а још мање да утврђује број потребних судија за обављање судијске дужности. Доношење тих одлука је према Уставу и закону у искључивој надлежности Високог савета судства. Уједно, то је једини правни пут којим се и неизабране и изабране судије могу довести у исти правни положај у случају када Уставни суд поништи Одлуку Високог савета судства којом је истима утврђен престанак судијске дужности.

Доношење овакве одлуке Уставног суда, као ни одлука Високог савета судства којом ће тај орган поступајући по Одлуци Уставног суда изабрати жалиоце на сталну судијску дужност није сметња Високом савету судства да применом одредбе члана 6. Закона о изменама и допунама Закона о судијама преиспита постојање разлога који указују на сумњу у њихову стручност, оспособљеност или достојност. Он то може учинити и у односу на жалиоце, под условима и на начин на који је цитираном одредбом Закона овлашћен да преиспита постојање сумње у стручност, оспособљеност и достојност већ изабраних судија на сталну судијску дужност.

Имајући у виду значај ове одлуке за заштиту уставности и законитости и људских права и основних слобода, Суд је закључио да се ова одлука, сагласно одредбама члана 49. став 2. Закона о Уставном суду и члана 82. став 2. Пословника о раду Уставног суда, објави у „Службеном гласнику Републике Србије“.

9. На основу свега наведеног и одредаба члана 42а став 1. тачка 5) и члана 45. тачка 12) Закона о Уставном суду, Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

др Драгиша Б. Слијепчевић